Gemeente *Stein*

Stadhouderslaan 200
Postbus 15
6170 AA Stein
T +31 (0)46 435 93 93
info@gemeentestein.nl
www.gemeentestein.nl

BTW NL 0017.31.105.B.02
KvK 5198 4997 0000
IBAN NL20 BNGH 0285 008 110
BIC BNGH NL2G

Aan de leden van de Raad

Datum: 14 december 2021
Uw kenmerk:
Zaaknummer: 0971181212
Behandeld door: S. Jobsen
Betreft: Transitievisie Warmte Stein

Geacht raadslid,

Tijdens de behandeling van de Transitievisie Warmte in de beeldvormende vergadering van 8 december jl. heeft u vragen gesteld over de wijze waarop de gemeenteraad van Stein in het proces in stelling wordt gebracht en wat de bijbehorende kaders voor de warmtetransitie in de gemeente Stein zijn. Deze raadsinformatiebrief gaat hier nader op in. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de verschillende scenario's en de benodigde financiële (proces)middelen en uitvoeringsgelden voor realisatie van de doelstellingen van de Transitievisie Warmte.

Uitwerking wijkuitvoeringsplannen en kaders
Na de vaststelling van de Transitievisie Warmte (TVW) worden de wijkuitvoeringsplannen opgesteld. Het voorstel uit de TVW is om in te zetten op drie majeure projecten, namelijk een isolatieprogramma, ontwikkeling van Het Groene Net en stimuleren van elektrische en hybride warmtepompen. Daarnaast worden in 2022 al de eerste acties opgestart om onze inwoners en gebouweigenaren te stimuleren om aardgasvrij te worden. Deze projecten worden verwerkt in de wijkuitvoeringsplannen. Gedurende de uitwerking wordt de gemeenteraad (al dan niet gedeeltelijk via de raadswerkgroep Duurzaamheid) betrokken. Bovendien stelt de gemeenteraad deze wijkuitvoeringsplannen ook vast.

Er zijn diverse mogelijkheden in de wijkuitvoeringsplannen. Zo kán gekozen worden om in een bepaalde wijk bijvoorbeeld het warmtenet of juist elektrische en hybride warmtepompen te stimuleren. Hoe deze stimulans eruit komt te zien is op dit moment nog niet duidelijk en dient nader te worden uitgewerkt. Conform hetgeen aangekondigd door het Rijk in september komen er vanuit het Rijk subsidies en/of leningsmogelijkheden beschikbaar voor eigenaren. Daarnaast kan mogelijk ook (lokaal) gekeken worden hoeveel (financiële) steun er nodig is voor de diverse oplossingen, aangezien de ene oplossing (bijv. elektrische warmtepompen)

veel duurder is dan de ander (bijv. hoge temperatuur warmtenet). Op dit moment is er nog geen duidelijkheid over de precieze inhoud van de wijkuitvoeringsplannen, welke acties hieruit gaan volgen en op welk moment en hoeveel middelen ervanuit het Rijk beschikbaar worden gesteld. Derhalve kunnen de kaders hiervoor op dit moment nog niet worden bepaald.

Financiële tegemoetkoming eigenaren en huurders
In september zijn diverse maatregelen bekend gemaakt die worden genomen om koopwoning-eigenaren, huurders en andere gebouweigenaren te stimuleren om woningen en gebouwen te verduurzamen. Het gaat hierbij om landelijke subsidies die aan deze groepen verstrekt worden om te verduurzamen en van het aardgas af te gaan. De genoemde bedragen voor de periode 2022 t/m 2024 zijn: € 288 miljoen voor hybride warmtepompen in woningen, € 514 miljoen voor isolatie van huur- en koopwoningen en € 525 miljoen voor verduurzaming publieke gebouwen, zoals scholen, ziekenhuizen en politiebureaus. Het gaat hierbij dus enkel om middelen vanuit de nationale overheid voor stimulering van het nemen van maatregelen.

Uitvoeringslasten gemeente
Bovengenoemde middelen en subsidies betreffen de financiële middelen die het Rijk beschikbaar stelt aan eigenaren en huurders om hun woning of gebouw te verduurzamen. Hieronder vallen niet de lasten die decentrale overheden dragen. In de TVW zijn in hoofdstuk 10 ook de uitvoeringslasten van de uitvoering van het Klimaatakkoord in de gemeenten weergegeven. De Raad voor het Openbaar Bestuur heeft in 2020 onderzoek verricht naar deze uitvoeringslasten voor de periode 2022-2030. De uitvoeringslasten van het Klimaatakkoord voor gemeenten zijn geraamd op € 450 miljoen in 2022, € 540 miljoen in 2023 en € 599 miljoen in 2024. De warmtetransitie (opgave gebouwde omgeving) heeft hier het grootste aandeel in.

De uitvoeringslasten betreffen de extra kosten die decentrale overheden maken in hun eigen processen om de taken uit het Klimaatakkoord uit te voeren, zoals personele kosten en materiële kosten voor bijvoorbeeld technisch onderzoek. Dit kunnen nieuwe of (sterk) geïntensiveerde taken zijn. Hieronder vallen niet de kosten van investeringen in de samenleving (zoals fysieke werken) of kosten voor aanvullende financiële incentives naar inwoners en/of gebouweigenaren. De totale omvang van de kosten zijn echter nog altijd moeilijk om precies te ramen. Toen het Klimaatakkoord is ondertekend hebben de VNG en Rijksoverheid afgesproken dat er voor de uitvoeringslasten van de gemeenten middelen beschikbaar gesteld zouden worden. Op dit moment is nog niet duidelijk of, wanneer en hoeveel middelen de gemeenten voor de uitvoering van het Klimaatakkoord, en daarmee ook de TVW, krijgen.

Deze uitvoeringslasten zijn niet gelijk aan de middelen die gemeenten beschikbaar kunnen/moeten stellen aan inwoners, huurders, bedrijven en gebouweigenaren om de doelen uit het Klimaatakkoord of de TVW daadwerkelijk te behalen. Een eventuele subsidie of andere financiële tegemoetkoming richting inwoners en gebouweigenaren komt dus bovenop deze financiële uitvoeringskosten. De genoemde kosten in de TVW betreffen de kosten voor 2022 die de gemeente Stein moet maken om de eerste stappen te zetten richting aardgasvrij en de wijkuitvoeringsplannen op te stellen. Deze kosten worden voor het jaar 2022 geschat op €

100.000 tot € 150.000. De inhoud van de wijkuitvoeringsplannen zal mede bepalen hoeveel capaciteit en financiële middelen noodzakelijk zijn om de plannen uit de Transitievisie Warmte in de opvolgende jaren uit te voeren. Naast de investering door de gemeente, dienen inwoners en gebouweigenaren hoe dan ook óók zelf te investeren in isolatie, elektrische of hybride warmtepompen, een aansluiting op het warmtenet of andere duurzaamheidsmaatregelen aan hun woning of gebouw.

Scenario's
Er zijn vier scenario's geschetst waarmee de gemeente de warmtetransitie kan oppakken in de komende jaren. De scenario's lopen van zeer reactief tot zeer proactief. Bij de Energievisie is gekozen voor een proactieve aanpak, deze rol kan de gemeente ook aannemen bij de uitvoering van de warmtetransitie. Hiermee worden de nationale streefdoelen van 20% aardgasvrije woningen en gebouwen echter niet gehaald. Naar verwachting zorgt het proactieve scenario voor ongeveer 20 tot 40% aardgasreductie in 2030 en slechts 5 tot 15% daadwerkelijk aardgasvrije panden. Om deze doelstelling te behalen dienen de wijkuitvoeringsplannen te worden opgesteld en dient voldoende capaciteit en financiële middelen te worden vrijgemaakt om onze inwoners en gebouweigenaren te stimuleren maatregelen te nemen.

In het zeer proactieve scenario is het mogelijk om de doelstelling van 20% aardgasvrije panden in de gemeente Stein nipt te behalen. Hiervoor is echter nog meer inzet van capaciteit en middelen nodig. Daarnaast zijn er op dit moment voor gemeenten nog onvoldoende instrumenten beschikbaar om aardgas uit te kunnen faseren in bepaalde wijken. Naast de verwachte uitvoeringslasten van dit scenario zal de gemeente tevens aanvullend fors moeten investeren in leningen, subsidies en bijvoorbeeld ontwikkelen van groengas. Op dit moment is dit niet realistisch. Met het proactieve scenario en de inzet van de gemeenten om inwoners en gebouweigenaren, gesteund met de maatregelen vanuit het Rijk, hopen we hen te kunnen verleiden en stimuleren om de eerste stappen te nemen in de warmtetransitie en de overstap te maken naar aardgasvrij.

Kortom, het realiseren van een succesvolle warmtetransitie kan de gemeente Stein niet alleen, hiervoor is ook veel actie en investeringen benodigd bij de eigenaren van de woningen en gebouwen in de gemeente. Vanuit de gemeente dient hiervoor voldoende capaciteit en inzet te zijn om samen de doelen te behalen. Daarnaast is er vanuit het Rijk niet alleen ondersteuning nodig bij het financieel ondersteunen van inwoners en eigenaren, maar ook in de vorm van toepasbare wetgeving om aardgasvrij te kunnen opleggen. Het beschikbaar stellen van voldoende capaciteit en bijbehorende financiële (proces)middelen en de benodigde investeringen door inwoners en gebouweigenaren zijn een voorwaarde voor een geslaagde warmtetransitie in de gemeente Stein. In 2022 start de gemeente Stein met het opstellen van de wijkuitvoeringsplannen en de eerste acties om onze inwoners en gebouweigenaren te verleiden de overstap te maken.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Stein,
namens dezen,

Wethouder fysieke leefomgeving
dhr. ing. D.M.M. Hendrix